

X kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **KOMISJI ADMINISTRACJI
I SPRAW WEWNĘTRZNYCH
(NR 49)**
z dnia 1 kwietnia 2025 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia Komisji Administracji i Spraw Wewnętrznych (nr 49)

1 kwietnia 2025 r.

Komisja Administracji i Spraw Wewnętrznych, obradująca pod przewodnictwem poseł **Marii Małgorzaty Janyskiej (KO)**, przewodniczącej Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

- **pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o Narodowym Instytucie Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego (druk nr 1129).**

W posiedzeniu udział wzięli: **Marek Krawczyk** podsekretarz stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów wraz ze współpracownikami oraz **Michał Braun** dyrektor Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Igor Amarowicz, Anna Ornat i Kamila Pawluczuk** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych oraz **Monika Bies-Olak i Ewelina Roguska** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodnicząca poseł Maria Małgorzata Janyska (KO):

Dzień dobry, witam państwa. Otwieram posiedzenie Komisji Administracji i Spraw Wewnętrznych. Witam serdecznie gości na dzisiejszym posiedzeniu Komisji: pana Marka Krawczyka, podsekretarza stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów – witam, panie ministrze – pana Michała Brauna, dyrektora Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego. Witam pana Piotra Steca z Departamentu Społeczeństwa Obywatelskiego w KPRM, pana Łukasza Jachimowicza, dyrektora Departamentu Społeczeństwa Obywatelskiego w KPRM i panią Magdalenę Zaraś, zastępcę dyrektora Departamentu Społeczeństwa Obywatelskiego w KPRM.

Szanowni państwo, w dzisiejszym porządku obrad mamy pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o Narodowym Instytucie Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, druk nr 1129. Mamy kworum, możemy obradować. Proponuję, żebyśmy od razu przeszli do procedury pierwszego czytania. Zgodnie z tą procedurą bardzo proszę pana ministra o krótkie przedstawienie i uzasadnienie tego projektu, a później odbędziemy debatę. Ustawa jest krótka, projekt ustawy jest krótki i jest formalnością, jest oczywisty, także myślę, że prace przy nim przebiegną sprawnie. Bardzo proszę, panie ministrze.

Podsekretarz stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów Marek Krawczyk:

Dziękuję. Pani przewodnicząca, szanowna Komisjo, niniejszy rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o Narodowym Instytucie Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego został przedłożony przez panią minister do spraw społeczeństwa obywatelskiego, przewodniczącą Komitetu do Spraw Pożytku Publicznego.

Niniejszy projekt, szanowni państwo, tak jak pani przewodnicząca wspomniała, ma w zasadzie charakter techniczny, ponieważ dotyczy podwyższenia limitów wydatków budżetu państwa będących skutkiem finansowania ustawy o Narodowym Instytucie Wolności, określenia limitów wydatków na kolejne 10 lat, a także umożliwienia zlecania NIW zadań przez ministrów kierujących działami administracji rządowej. Chciałem jeszcze tylko dodać, że powodem proponowanej zmiany jest podniesienie limitu na nowy program rządowy, który jeszcze w tym roku zostanie, mam nadzieję, zrealizowany przez NIW – program „Moc Małych Społeczności”. To jest, szanowni państwo, program dla organizacji spoza dużych ośrodków miejskich, poniżej 100 tysięcy mieszkańców i organizacji małych i średnich, takich, których przychód nie przekracza 200 tys. zł rocznie. Jego najważniejszym elementem, priorytetem jest kwestia budowania odporności społecznej, to jest zagadnienie niejako uzupełniające działania państwa w wielu obszarach w zakresie chociażby ochrony ludności i obrony cywilnej. Tutaj są dedykowane konkretne pieniądze, 70 mln zł dla organizacji pozarządowych, które właśnie w ramach realizowanych

działań będą budować odporność społeczną na poziomie lokalnym. I to, jeżeli chodzi o podniesienie limitów wydatków.

Natomiast drugi element to jest kwestia możliwości zlecania NIW zadań przez ministrów kierujących działami administracji rządowej. Rzeczywiście chcielibyśmy, aby NIW stał się taką profesjonalną agencją umożliwiającą wszystkim ministrom korzystanie z mechanizmu wspierania organizacji pozarządowych w ramach dedykowanych, wskazanych przez tych ministrów programów, stąd ta zmiana. I to są właściwie te dwa elementy. Bardzo dziękuję, pani przewodnicząca.

Przewodnicząca poseł Maria Małgorzata Janyska (KO):

Dziękuję bardzo. Szanowni państwo, w związku z tym otwieram debatę na temat pierwszego czytania. Pierwsza zgłosiła się pani Zofia Czernow, bardzo proszę.

Posel Zofia Czernow (KO):

Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca. Wysoka Komisjo, panie ministrze, pytanie moje brzmi następująco: jakie jest kryterium, że w poszczególnych latach te kwoty, te maksymalne wydatki budżetu państwa się zmieniają i są nawet niższe niż w roku 2025? Czy by nie można było utrzymać 309 mln we wszystkich latach?

Przewodnicząca poseł Maria Małgorzata Janyska (KO):

Dziękuję bardzo. Teraz pan przewodniczący Hreniak, bardzo proszę.

Posel Paweł Hreniak (PiS):

Dziękuję bardzo. Rozumiem, że strona rządowa i koalicja zrozumiała swój błąd. Przypomnę, że jeszcze jakiś czas temu w 100 konkretach sygnalizowali państwo likwidację NIW. Rozumiem, że refleksja nastąpiła. Ja się z tej refleksji akurat cieszę, bo to jest dobra instytucja, która powstała w roku 2017.

Ale mam pytanie, bo państwo chcieli, zapowiadali jeszcze przed wyborami likwidację tego instytutu, a tutaj widzimy – i czego pan minister nie powiedział ani nie zasygnalizował – nie tylko zwiększenie dotacji na poszczególne działania i wsparcie organizacji pozarządowych, ale pojawiają się kwoty na zwiększenie wydatków operacyjnych samego instytutu i wydatków majątkowych. Jak możemy wyczytać z uzasadnienia, pojawia się również informacja o zmianie siedziby tego instytutu i z tego również rodzą się dodatkowe koszty stałe operacyjne i majątkowe.

Stąd też moje pytanie, jak dokładnie rozkładają się koszty w roku 2025 i 2026, jeżeli chodzi o wydatki operacyjne, i na co dokładnie zostaną przekazane w roku 2025 i 2026 wydatki majątkowe na instytut? Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Maria Małgorzata Janyska (KO):

Dziękuję bardzo. Chciałam tylko przypomnieć, że ten projekt, a nie propozycje programowe są dzisiaj przedmiotem obrad Komisji. Jeśli chcielibyśmy, panie pośle, wejść na ten grunt, to naprawdę bardzo dużo mielibyśmy do powiedzenia na temat sprzeniewierzenia środków, które tą drogą wypływały z budżetu państwa na cele niezwiązane z przeznaczeniem. Niewykluczone, że kiedyś taką debatę warto by zorganizować, żeby uzmysłowić sobie, że te środki są przeznaczone na zupełnie inne cele i właśnie chcemy to naprawić. Teraz bardzo proszę, pan poseł Tomaszewski.

Posel Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowny panie ministrze, uważam, że część tych zmian zwiększających limity, zwłaszcza jeśli chodzi o Rządowy Program Wsparcia Rozwoju Organizacji Harcerskich i Skautowych o kwotę 3 mln zł w związku z organizacją światowego zlotu skautowego w Polsce, jest bardzo uzasadniona.

Pamiętam, jak w poprzedniej kadencji pan prof. Gliński, przewodniczący Komitetu do Spraw Pożytku Publicznego, zgłosił pomysł, aby NIW miał swoją siedzibę i stąd zaproponował właśnie tę siedzibę, remont tego miejsca, który jest kontynuowany. Niemniej jednak upływ czasu i koszty związane z modernizacją tej siedziby, ale także z jej przejęciem, a następnie użytkowaniem powodują potrzebę tych zmian, o których mówi rząd. Bardzo ważną kwestią, która miałaby... to znaczy chodzi nam o to, żeby jak najszybciej ta ustawa weszła w życie, dlatego że program „Moc Małych Społeczności” z kwotą 70 mln zł jest bardzo oczekiwany w małych środowiskach wiejskich, a brak umocowania tego w ustawie nie pozwala uruchamiać tych środków.

Dlatego też mam przygotowaną poprawkę, żebyśmy jak najwcześniej mogli wdrożyć w życie ten projekt rządowej nowelizacji. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Maria Małgorzata Janyska (KO):

Dziękuję bardzo. W związku z tym, że nie widzę więcej zgłoszeń posłów do tej debaty, bardzo proszę, pan minister odpowiada. Dziękuję.

Podsekretarz stanu w KPRM Marek Krawczyk:

Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca. O udzielenie odpowiedzi w kwestii limitów podniesionych przez panią posłankę chciałem poprosić panią dyrektor Magdalenę Zaraś z KPRM, aby przedstawiła szczegółowe informacje w tej sprawie.

Zastępca dyrektora Departamentu Społeczeństwa Obywatelskiego w KPRM Magdalena Zaraś:

Dziękuję, panie ministrze, i dziękuję także za to pytanie. Magda Zaraś, Departament Społeczeństwa Obywatelskiego.

Odpowiadając na pytanie pani posłanki dotyczące limitów, chcę wyjaśnić, że oczywiście te kwoty, jakie wkalkulowane są w projekt nowelizacji, a następnie w sam projekt ustawy, wynikają z bardzo dokładnych kalkulacji związanych z zaplanowanymi do realizacji zadaniami w ramach programów rządowych, realizowanych, wdrażanych przez NIW. Natomiast różnice kwotowe, jakie pani słusznie zauważyła, te 309 mln zł na 2025 r., wynikają z nowego programu, o którym, mówimy, programu „Moc Małych Społeczności”. To jest te dodatkowe 70 mln zł, jakie – miejmy nadzieję – będziemy mieli do dyspozycji, żeby wesprzeć małe społeczności i małe organizacje. Natomiast kwoty na kolejne lata, gdzie zauważamy pewną różnicę, wynikają – jak wcześniej powiedziałam – z wysokości środków zaplanowanych w programach. Budżety tych programów na kolejne lata są inaczej planowane, w tym także uwzględniona jest dotacja podmiotowa dla NIW na funkcjonowanie, w związku z czym te kwoty nie mogą być i nie są jednakowe na kolejne 10 lat.

Przewodnicząca poseł Maria Małgorzata Janyska (KO):

Dziękuję bardzo. Panie ministrze, czy jeszcze coś?

Podsekretarz stanu w KPRM Marek Krawczyk:

Tak, dziękuję bardzo. Chciałem dosłownie jednym zdaniem odnieść się do troski pana posła i koncepcji przywoływanej jeszcze przed ostatnimi wyborami parlamentarnymi, dotyczącej likwidacji NIW.

Rzeczywiście ta koncepcja została zmaterializowana w ten sposób, że system przydzielania dotacji został absolutnie zmieniony. Instytut funkcjonuje dalej, natomiast można powiedzieć z całą pewnością, że w takim wydaniu, jak funkcjonował przed 2023 r., już nie istnieje. Są jasne, klarowne procedury przyznawania i oceny wniosków grantowych. Niezależni eksperci oceniają te wnioski i żaden poseł, żaden minister nie ma wpływu na ten proces. Dlatego cieszymy się i przyjmujemy ten głos troski o pieniądze publiczne wydankowane na rzecz organizacji pozarządowych. Także dziękuję za ten głos troski.

Pani przewodnicząca, chciałem jeszcze poprosić pana dyrektora NIW, aby powiedział dosłownie dwa słowa o kwestii siedziby NIW, która też została tutaj wywołana.

Przewodnicząca poseł Maria Małgorzata Janyska (KO):

Bardzo proszę, panie dyrektorze.

Dyrektor Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego Michał Braun:

Jeżeli chodzi o siedzibę, to przeprowadzka instytutu była zaplanowana w momencie tworzenia samej ustawy, jeszcze w 2017 r. i stąd były zaplanowane koszty na tę siedzibę. Natomiast dzisiaj trwa dogłębna analiza tego, czy ten pomysł był zasadny. My stoimy na stanowisku, że zbyt ambitny pomysł przeprowadzki instytutu do wielkiej siedziby, zaraz przy rosyjskiej ambasadzie, z ogromnymi biurami, z wielką powierzchnią kłóci się z naszym pomysłem na gospodarne zarządzanie tym instytutem i jesteśmy w trakcie dyskusji na temat tego, czy rzeczywiście tę przeprowadzkę w ogóle zrealizować. Natomiast te koszty wynikają z planów, które zostały powzięte już 5 lat temu. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Maria Małgorzata Janyska (KO):

Dziękuję bardzo. Pan przewodniczący Hreniak jeszcze.

Posel Paweł Hreniak (PiS):

Chciałem dopytać o wydatki, które są planowane na rok 2025 i na 2026, wydatki majątkowe na nową siedzibę – jakby pan dyrektor mógł odpowiedzieć, na co konkretnie zostaną przekazane i jakie to są kwoty, bo pan dyrektor tak bardzo ogólnie odpowiedział.

Przewodnicząca poseł Maria Małgorzata Janyska (KO):

Proszę bardzo, panie dyrektorze.

Dyrektor NIW – CRSO Michał Braun:

Kilka lat temu zapadła decyzja, że siedzibą NIW ma być były hotel rządowy przy ulicy Parkowej i wszystkie te wydatki zaplanowane były na remont tego hotelu.

Pomysł był taki, żeby to była bardzo gruntowna de facto przebudowa tego budynku ze zburzeniem części, odbudowaniem parkingu podziemnego. I ze względu na to, że te prace się przedłużały, a koszty tego wykonania musiały być przez to przeniesione na kolejne lata, zapadła decyzja, żeby przenieść je na rok 2025 i 2026. W momencie, kiedy ja zostawałem dyrektorem, ponad rok temu, już wtedy były dyrektor składał wniosek o przesunięcie harmonogramu i przesunięcie środków zaplanowanych wtedy już na 2023 r., na 2024, 2025 i 2026. Wynika więc to po prostu z przedłużającego się procesu realizacji inwestycji. Natomiast tak jak wspominałem wcześniej, trwa analiza i myślę, że to jest kwestia najbliższych tygodni pewnie, jaka będzie ostateczna decyzja co do przyszłości ewentualnej zmiany siedziby instytutu. Natomiast chciałem też zauważyć, że NIW dużą część wydatków majątkowych przeznacza nie na same koszty funkcjonowania instytutu, ale na wyposażenie i na wydatki majątkowe naszych beneficjentów. Na przykład w ramach programu PRO, ale też programu wsparcia harcerstwa są ponoszone przez organizacje pozarządowe także wydatki inwestycyjne, wyposażany jest chociażby stan materiałów do pracy z lokalnymi społecznościami i stąd też wynika część wydatków majątkowych instytutu. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Maria Małgorzata Janyska (KO):

Jeszcze pan poseł Skalik się zgłaszał. Bardzo proszę.

Posel Włodzimierz Skalik (niez.):

Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, ja z zainteresowaniem, bo coraz ciekawsze szczegóły słyszymy odnośnie do tej siedziby i w związku z tym mam trzy konkretne pytania. Kto jest właścicielem tego obiektu na dzień dzisiejszy? Kiedy ten remont został rozpoczęty i jaki jest budżet tego remontu? I czy dobrze rozumiem, że NIW jest... czy NIW jest właścicielem tego obiektu? Czy go nabył? Jeżeli nie, to na jakiej zasadzie jest realizowany ten remont? Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Maria Małgorzata Janyska (KO):

Dziękuję bardzo. Ja rozumiem i udzielę głosu oczywiście panu ministrowi i współpracownikom, aczkolwiek przypominam, że jesteśmy w pierwszym czytaniu tego projektu. Rozumiem, że pan chce powiązać wydatki ze stanem historycznym, którego pan nie zna i chce pan poznać. Bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w KPRM Marek Krawczyk:

Dziękuję bardzo za te pytania, chociaż przyznam się, że o tyle jestem zaskoczony, że one nie dotyczą samego wniosku, nad którym dzisiaj szanowna Komisja ma okazję się pochylać. Niemniej jednak ja pozwoliłem sobie, panie pośle, zanotować te pytania i udzielimy na nie odpowiedzi na piśmie, żeby być precyzyjnym, żeby pan poseł miał absolutnie pełną wiedzę na ten temat. Także z przyjemnością odpowiemy.

Przewodnicząca poseł Maria Małgorzata Janyska (KO):

Dziękuję bardzo. Szanowni państwo, stwierdzam zakończenie pierwszego czytania i przechodzimy do pracy nad projektem.

Czy do tytułu ustawy ktoś wnosi jakieś uwagi? Nie widzę, rozpatrzyliśmy tytuł.

Czy do art. 1, zmiany pierwszej w art. 1 ktoś wnosi jakieś uwagi? Nie widzę, rozpatrzyliśmy.

Czy do art. 1 zmiany drugiej ktoś wnosi uwagi, pytania? Nie widzę, rozpatrzyliśmy.

Przechodzimy do art. 2. Tu jest poprawka, bardzo proszę, panie pośle Tomaszewski.

Posel Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, chciałbym zgłosić poprawkę polegającą na tym, aby ustawa weszła w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia. W swoim wystąpieniu

mówiłem, że chodzi o to, aby jak najszybciej była podstawa prawna do uruchomienia środków z programów, które realizuje NIW, w szczególności tego nowego programu „Moc Małych Społeczności”. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Maria Małgorzata Janyska (KO):

Dziękuję bardzo. Proszę o stanowisko rządu.

Podsekretarz stanu w KPRM Marek Krawczyk:

Stanowisko jest jak najbardziej pozytywne. Bardzo dziękuję panu posłowi za tę uwagę i za tę ideę, która pozwoli nam jeszcze sprawniej ten program realizować i szybciej środki będą mogły trafić do organizacji pozarządowych. Bardzo dziękuję.

Przewodnicząca poseł Maria Małgorzata Janyska (KO):

Dziękuję bardzo. Czy ze strony państwa posłów jest sprzeciw wobec poprawki zgłoszonej przez pana posła Tomaszewskiego? Nie widzę, a zatem przyjęliśmy poprawkę. I teraz, szanowni państwo, będziemy głosować nad całością ustawy. Proszę przygotować się do głosowania.

Kto jest za przyjęciem projektu ustawy z druku nr 1129 wraz z poprawką dotyczącą art. 2? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Zamykam głosowanie. Dziękuję.

Głosowało 20 osób – za 12, przeciw 1 osoba, wstrzymało się 7 osób.

Szanowni państwo, jeszcze wybierzemy posła sprawozdawcę. Proponuję, aby posłem sprawozdawcą został pan Tadeusz Tomaszewski. Czy pan Tomaszewski wyraża zgodę?

Posel Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Tak.

Przewodnicząca poseł Maria Małgorzata Janyska (KO):

Czy są inne propozycje? Czy jest sprzeciw, wobec tego, aby posłem sprawozdawcą był pan Tomaszewski? Nie widzę, a zatem mamy wybranego posła sprawozdawcę.

Bardzo państwu dziękuję za pracę, zamykam posiedzenie Komisji.